

Az egyházak újjáéledése

Az 1948-as kommunista hatalomátvétel után Magyarország vezetése egy istentagadó csoport kezébe került. Nem tiltották be ugyan a történelmi egyházakat – mint Albániában tették a kommunisták -, de mindent elkövettek az egyházak tönkretételére, papjaiknak korrumpálására és dehonesztálására, a hívek hitének megrontására.

A cél érdekében nem riadtak vissza a nemzedéki ellentétek szításától sem, a vallásos nagyszülők, szülők el kellett viseljék még a családon belül is a felvilágosult, a „haladó” utódok kioktatását, becsmérlését. A csak megszokásból templomjáró, vallásos, mélyen istenhívó ember maradi, reakciós, klerikális, buta stb. minősítést kapott.

Ez volt még a jobbik eset. Nem tudjuk, hány papot, szerzetest, apácát kínoztak meg, nyomorítottak meg, erőszakoltak meg, vertek halálra az ÁVO, ÁVH stb. börtöneiben. A koncepciós perek egy része egyházi vezetők ellen irányult, Mindszenty József esztergomi hercegprímás, Grósz József kalocsai érsek, Ravasz László református püspök és még sokan másoknak az üldözése terv szerint, hivatali ügyintézésükön, államilag előírva folyt.

Sokat elértek, az ezredfordulóra az összes történelmi egyháznak meg kell újulnia, Magyarországot akár missziós területnek is nyilváníthatnák, hiszen a vallásosság üldözése majdnem 50 éven keresztül nem maradt hatástalan. Mint mindenben, a vallásos élet terén is, vissza kell nyúlnunk az utolsó szervesen fejlődött, törvényes magyar állapothoz. Az pedig a német megszállás (1944. márc. 19.) és a szovjet hódítás (1944-1945) előtti idő. Nem azért kell visszacsatolnunk, hogy azt folytassuk, hanem hogy onnan folytassuk, mert az elszenvedett szovjet megszállás és kommunista diktatúra folytathatatlan.

Csömör népének vallási megoszlás 1948-ban: római katolikus 64%, evangélikus 30%, református 5% stb. Az 1,2%-os (1941) izraelita felekezet gyakorlatilag megsemmisült. A következőkben nagyon vázlatosan áttekintjük a csömöri egyházak életét, főleg az utóbbi két évtizedben.

a. A római katolikus egyházközség

A római katolikus egyházközség Szentháromság vasárnapján, 1973. jún. 17-én ünnepelte templomának 200 éves fennállását. Az emlékezetes ünnepség szervezője dr. Geródy József akkori plébános volt. Az ő idejében, 1982-ben tatarozták a plébániát kívülről és belülről is, 1983-ban pedig a kántorházat, a ravatalozót és a temetői kápolnát. Az 1980-as években átépítették az orgonát nyugati alkatrészekkel és kicserélték a templom padjait is. Rézlemezzel borították 1986-ban a templomtornyot, ettől kezdve a harangokat elektromos automata működteti. Dóka Tamás vezetésével ekkor vette kezdetét az ifjúsági hitoktatás a kántorházban.

Kovács János plébános 1987. őszétől egy évet szolgált Csömörön. A csömöri születésű Hortobágyi László kanonok nagyvonalú anyagi támogatása következtében elkészültek a templom színes üveglakai, melyek magyar szenteket ábrázolnak.

Mucza Béla tanácsos plébános 1989. máj. 25-én iktatták be új hivatalába, aki Algyőről érkezett. Az első kórustalálkozó ée egyházzenei hangversenyre 1991-ben került sor, azóta minden év április hónapjának utolsó vasárnapján megrendezték ezt a különleges élményt adó rendezvényt. Elkészítette a katolikus egyház új pecsétjét, melyre az 1793-as évszám került fel, az önálló egyházközséggé válás dátuma.

Böröczky Ervin helyi vállalkozó és Mucza Béla plébános 1992-ben elindították a cserkészmozgalmat Csömörön. Létrejött a 1031. sz. Hunyadi János Cserkészcsapat. Működésének feltételeit biztosítja a Szébb jövő alapítvány, illetve a nagyközségi önkormányzat. A Cserkészotthon létrehozásában érdemeket szerzett Deák Miklós akkori alpolgármester, az egyházközségi képviselőtestületi elnök.

Dóka Tamás 1992. jún. 21-én mutatta be első szentmiséjét a csömöri Szentháromság templomban.

Az 1995-ös évben a plébániát újratatarozták, a templomszentélyt restaurálták, a Középhegyen álló keresztet felújították és megszentelték. Angol-aknás módszerrel sikerült a templomfalakat kiszárítani 1996-ban és ez lehetővé tette a templomhajó restaurálását is.

Gránit emlékkeresztet szentelt fel a milicentenárium alkalmából 1996. aug. 20-án dr. Bábel Balázs, a jelenlegi kalocsai koadjutor érsek a község határában. A Grassalkovich I. Antal által állíttatott Nepomunki Szent János szobrot is restaurálták ebben az évben és ennek kapcsán rendezték a patakpartot.

A templom külső teljes restaurálását 1998-ban végezték el, 1999-ben az önkormányzat segítségével elkészült a külső megvilágítása is.

Dr. Keszthelyi Ferenc váci püspök 1999. máj. 1-én kinevezte az egyházközség képviselőtestületének új tagjait.

Csömör katolikus népe is ragaszkodott vallásához az elmúlt fé évszázadban is. Amikor megszűnt a kommunista hatalom vallástalanító törekvése, akkor a mélyről felszínre törtek az oda szorított vallásos igények. A hívek munkában és anyagiakban is önként támogatják egyházukat. A hagyományos, népi vallásosság mellett megjelent a tudatos hitéletre való törekvés az utóbbi időben.

Az egyházi év ünnepeit szemlélve elmondható, hogy minden évben megtartják a 3 napos adventi lelkigyakorlatot, karácsonykor betlehemes misztériumjátékot rendeznek, januárban ökumenikus imahét van, pünkösd az első áldozók örömmünnepe, Úrnapkor a híres virágszőnyeg másfél kilométer hosszan nyúlik a lelkek gyönyörűségére. A templomba járó és az egyházi szolgáltatásokat igénybe vevők száma egyre inkább növekszik.

Az elmúlt „szocialista” nevelés számlájára írandó, hogy az utóbbi években háromszor törtek be a plébániára, legutóbb 1999. ápr. 26-án és barbár pusztítást végeztek a helyiségekben.

b. Az evangélikus gyülekezet

A csömöri evangélikus gyülekezet 1981. óta tudott testvér-gyülekezeti kapcsolatokat kiépíteni külföldön. A gyülekezet 150 fős csoportja járt ekkor Finnországban, a fiatalok meglátogatták a Lappföldet is. Németországban gyülekezeti kirándulásokat szerveztek Luther városaiba, Eisenach, Eisleben, Wittemberg, Erfurt, Wartburg, Kassel, és a tengerparti Meldorf. Természetesen a csömöriek vendégül látják itthon azokat a gyülekezeti csoportokat, amelyekkel szoros kapcsolatot építettek ki.

Belföldi gyülekezeti kapcsolatot a csömöriek Paks, Siófok, Biharkeresztes, Máriászentimre, Alberti stb. közösségeivel tartanak.

Az evangélikus ifjúság nyári táboroztatására is nagy gondot fordítanak országos táborok, konferenciák, gitártáborok állnak rendelkezésre a hittanosok és vasárnapi iskolások számára. Újdonság a gitáros ifjúsági istentisztelet, valamint az ökumenikus cserkész tábor, ahol ökumenikus istentiszteleteket tartanak, a katolikus fiatalok áldoznak, a protestánsok úrvacsorát vesznek együtt.

A Mustármag című gyülekezeti újság 1992. óta jelenik meg időszakosan. A gyülekezeti alapítványt 1995-ben hozták létre. 1996-tól a nagyközségi önkormányzat is jelentős támogatás nyújt az egyházaknak. A hittanítást minden felekezet részére órarendbe iktatva végzik. A Csömöri Falunapok alkalmával Pünkösöd hétfő az evangélikus templomban záró-koncertet szoktak tartani.

A régebben monopolhelyzetben lévő Temetkezési Vállalatot az evangélikusoknál felváltotta a számukra valóban „szolgáltató” módon működő magán temetkezési vállalkozó, John Gray személyében. A temetési szertartásokra továbbra is jellemző az, hogy felekezeti hovatartozást nem tekintve, főleg az őslakosság, megadja a végtisztességet az elhunytaknak.

Az evangélikus gyülekezet hagyományai közül kiemelkedik a farsangi imahét. A böjt előtti héten minden este terített asztal mellett, meghívott vendégszónokokat hallgatva, készülnek lelkileg a böjti időszakra.

A legszebb és legfontosabb gyülekezeti tevékenység a vasárnapi iskola, amelyen reggelenként 60-70 gyermek tanulja a biblia történeteket, imádságokat és énekeket. Másik öntudatformáló alkalom a péntek esti ifjúsági bibliakör, ahol a beszélgetések során világi gondokról, problémákról is szó esik (párválasztás, barátság, AIDS, veszélyes szekták, abortusz, generációs ellentétek, a világ vallásai stb.)

A csömöri evangélikus gyülekezet adott otthont 1999. nyarán a II. Országos Evangélikus Találkozóknak.

Solymár Péter jelenlegi evangélikus lelkész szavai szerint. „Hitéletünk Alfája és Omegája, egyedüli Ura az az Úr Isten, aki meggyőződésünk szerint a káoszból rendet teremtett egykor a világ teremtésének a kezdetén, s aki reménységünk szerint most is, ma is megteheti velünk ezt a csodát. Ez a teremtési rend nemcsak a természet dolgaiban segít bennünket eligazodni, hanem valljuk, hogy az emberek egymáshoz való viszonyának rendjét is megteremti köztünk. Ezért él az egyházban ma is Isten népe, benne mi, csömöri evangélikusok.

c. A csömöri reformátusok

A csömöri reformátusok a kistarcsai református gyülekezethez tartoznak. Az 1970-1980-as években a kistarcsai lelkipásztor levélben értesítette őket a havonta egyszeri istentisztelet időpontjáról, melyet az evangélikus templomban tartottak Csömörön. A helyi reformátusok kezdeményezésére 1993. januárjától már minden vasárnap tartanak istentiszteletet. A csömöri reformátusok létszáma ugyanis gyarapodik, főleg az Erdélyből, a Partiumból betelepülőkkel.

Korábban a csömöri konfirmandusok Kistarcsán tettek fogadalmat a gyülekezet előtt. Fordulatot jelentett, hogy a konfirmációt Csömörön rendezték meg, akkor is, ha a konfirmandusok csak ketten voltak. A helybeli evangélikus egyházközség azonban bizonyos elszívó hatással van a református ifjúságra, hiszen ők sokkal többen vannak.

Egy csömöri református család 1997-ben felajánlotta otthonát református gyermekfoglalkozások céljára, azóta havonta egyszer tartanak házi bibliaórát gyermekeik számára. Az 1999. évi adatok szerint kb. 90 „református címmel” rendelkezik a közösség, amely szám kb. 25-300 reformátusnak felel meg. A nagy kérdés, hogy lesz-e saját otthonunk, templomuk a csömöri reformátusoknak a jövőben.

d. A baptista gyülekezet

A baptista misszió hazánkban kb. 150 éve indult útjára. Jelenleg valamivel több mint tízezer híve van ennek a kisegyháznak Magyarországon. A csömöri baptista gyülekezet hivatalos létszáma 1999-ben 41.

A baptista egyház tagja az lehet, aki önálló döntéssel szegődik Jézus Krisztus követőjévé és ezt bemelegítkezéssel pecsételi meg. A bemelegítkezés a bibliai eredeti szertartáshoz ragaszkodásként teljes víz alá merítést jelent, ünnepléses keretek között, sajátos szertartás szerint.

Csömörön 1937-ben kezdődött néhány családban a missziós tevékenység, az 1941-es népszámlálás szerint 7 baptista volt a faluban.

A cinkotai társgyülekezet terjesztette ki tevékenységét Csömörrre is. A cinkotai anyagyülekezetnek Csömör a fúziója.

Az 1960-1970-es években a fővárosban munkát vállaló baptisták telepedtek le Csömörön, ekkor a gyülekezet elérte a cinkotai anyagyülekezet nagyságát. A két gyülekezet jelenleg is közös összejöveteleket tart és közös énekkart és ifjúsági kört működtet.

A csömöri baptista gyülekezet imaházat és lelkészlakást hozott létre, amelyben rendszeres istentiszteleteket tartanak vasárnap délelőtt és délután, valamint kedden este. A gyermeke vasárnapi iskolában tanulják a Bibliát, melyet gyermek-bibliakörnek neveznek.

Minden hónap második vasárnapján délelőtt úrvacsorai istentiszteletet tartanak. Bensőséges ünnepeik az Anyáknapja, a Hálaadó ünnep, az Evangelizációk, az Idősek- és Fialok napja és a hagyományos ünnepek.